

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Taubera, soudkyně Pavly Klusáčkové a soudce Vadima Hlavatého ve věci

žalobkyně:

a) **nezl. K. M.**

zastoupená zákonnou zástupkyní JUDr. R. M.

b) **JUDr. R. M.**

obě bytem P.

obě zastoupeny advokátkou JUDr. Lucií Strakovou

se sídlem Praha 4, Babická 2379/1a

proti

žalované:

Hygienická stanice hlavního města Prahy

se sídlem Praha 1, Rytířská 404/12

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného správního orgánu,

takto:

- I. Výzva žalované a vynucování toho, aby žalobkyně a) ve dnech 13.–15. 12. 2021 absolvovala karanténu a PCR test na přítomnost koronaviru SARS-CoV-2, byla nezákonným zásahem.
- II. Žaloba žalobkyně b) se zamítá.
- III. Žalovaná je povinna do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobkyni a) na nákladech řízení částku 10 228 Kč, a to do rukou její zástupkyně JUDr. Lucie Strakové, advokátky.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

- IV. Žalobkyně b) nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- V. Žalované se nepřiznává náhrada nákladů řízení vůči žalobkyni b).

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhaly ochrany před nezákonným zásahem žalované a žádaly, aby soud označil výzvu a vynucování toho, aby žalobkyně a) absolvovala karanténu a PCR test na přítomnost covidu-19 ve dnech 13.–15. prosince 2021, za nezákonný zásah.

II. Obsah žaloby

2. V podané žalobě žalobkyně uvedly, že dne 10. 12. 2021 bylo žalobkyni b) [matka žalobkyně a)] v 16.44 hod. e-mailem doručeno oznámení G. (dále jen „gymnázium“), že žalobkyni a) nebude od 13. do 15. 12. 2021 z důvodu omezení možného přenosu onemocnění covid-19 a v důsledku zhoršení epidemické situace v ČR umožněna osobní přítomnost ve škole, neboť žák v její školní třídě byl pozitivně testován na covid-19 a žalobkyni a) z tohoto důvodu byla nařízena karanténa. V uvedeném e-mailu se škola odvolávala na připojenou velmi obecnou informaci žalované. V následném telefonickém kontaktu bylo zástupkyní ředitele gymnázia žalobkyni b) sděleno, že „v nouzovém stavu může hygiena nařídit karanténu i SMS zprávou nebo mailem“.
3. Dne 13. 12. 2021 žalobkyně b) kontaktovala žalovanou s dotazem, na základě jakého právního předpisu lze vydávat správní rozhodnutí jinou než písemnou formou. Žalovaná žalobkyni b) sdělila, že „my to tak děláme, protože nemáme kontakt na děti a na zákonné zástupce a nemáme veškeré nacionále“. Žalobkyně b) uvedla, že pokud žalovaná komunikuje s gymnáziem, tyto informace žalovaná má, nebo si je může zjistit. Nakonec žalovaná žalobkyni b) sdělila, že žádný předpis, který by žalované umožňoval učinit správní rozhodnutí SMS zprávou, telefonicky nebo e-mailem není. Žalovaná tak ví, že postupuje v rozporu se zákonem, a přesto tak nadále jedná. Žalobkyně b) poznamenala, že zdání závaznosti sdělení bylo umocněno telefonickým kontaktem, který žalovaná uskutečnila dne 13. 12. 2021 v 18.39 hod., kdy bylo žalobkyni b) pouze sděleno, že žalobkyni a) byla karanténa nařízena a že je povinna: 1. setrvat v karanténě a 2. absolvovat ve dnech 13. - 15. 12. 2021 PCR test, který jí umožní návrat do školy. Žalobkyně tvrdily, že žalovaná nevydala žádné písemné rozhodnutí v této věci. Žalobkyně zdůraznily, že žalobkyně a) byla zodpovědná, setrvala i přes nezákonné jednání doma a podrobila se dvakrát PCR testu. Poznamenaly, že ani v současné době nelze rezignovat na znění zákona a na dodržování povinností stanovených zákonem.
4. Závěrem žaloby žalobkyně b) odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2021, č. j. 10 As 229/2021-102, ve kterém Nejvyšší správní soud řešil prakticky totožnou věc.

III. Vyjádření žalované k podané žalobě

5. Ve vyjádření k podané žalobě žalovaná uvedla, že má za to, že v tomto případě nejsou kumulativně splněny podmínky pro poskytnutí soudní ochrany před nezákonným

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

zásahem podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Namítala, že nařízení karanténních opatření v určitých případech, respektive izolace má charakter správního rozhodnutí, a není tudíž zásahem správního orgánu, ale rozhodnutím. Případné písemné nevyhotovení rozhodnutí či prodlení s písemným vyhotovením rozhodnutí nemá dle žalované za následek neexistenci nebo nicotnost rozhodnutí. Dle žalované je tak žaloba nedůvodná. Žalovaná tak žalobkyni odkázala na řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. V takovém případě je ale žaloba nepřijatelná podle § 68 písm. a) s. ř. s., neboť žalobkyně nevyčerpala řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem.

6. Dále žalovaná uvedla, že posuzování zákonnosti jejích aktů je třeba provádět též v kontextu ochrany základních práv a svobod. Uvedla, že v současné situaci je zcela zřejmé, že hmotněprávní úprava ne zcela a procesně právní úprava značnou měrou neodpovídá objektivním potřebám ochrany lidského života v podmínkách pandemie. Je nepochybné, že výkonná moc nemůže prodlevu zákonodárné moci překonat a soudní moc má povinnost na dodržování zákonnosti trvat. Přesto dle žalované nelze přisvědčit přístupu založenému na slepém dodržování procesních pravidel i za cenu ohrožování lidských životů. Proto je dle žalované vhodné nahlížet na vydávání správních aktů se zřetelem na prvořadou ochranu lidského života, a nikoliv s přepjatým formalismem, kdy zdlouhavost administrativní náročnost a kapacitní neuvážitelnost vydávání perfektních správních aktů je reálně spojena se zvýšeným šířením nákazy, ohrožováním veřejného zdraví, a i reálně možnými zbytečnými úmrtími. Závěrem poznamenala, že v prosinci 2021 musela nařídit 36 195 izolací a 36 087 karantén. Zákonodárce pak byl nucen na situaci reagovat zákonem č. 39/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 4/2022 Sb., a zákon č. 520/2021 Sb., o dalších úpravách poskytování ošetrovného v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii onemocnění COVID-19 (dále jen „pandemický zákon“), konkrétně § 8a pandemického zákona.

IV. Replika žalobkyně

7. V replice ze dne 17. 5. 2022 žalobkyně uvedly, že k nezákonnému zásahu došlo v prosinci 2021. Pandemický zákon, kterého se žalovaná dovolává, nabyl účinnosti až dne 26. 2. 2022. V době, kdy k žalovanému nezákonnému zásahu došlo, tak žádný § 8a pandemického zákona nebyl v platnosti. Žalovaná tak nebyla v prosinci 2021 oprávněna nařizovat ústně nebo písemně prostřednictvím prostředku komunikace na dálku izolaci či jiné karanténní opatření. Nelze se pak dovolávat právních předpisů, které budou platit teprve v budoucnu.
8. Dále pak žalobkyně opakovaně odkázaly na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2021, č. j. 10 As 229/2021-102.

VI. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

9. Jelikož se žalobkyně domáhaly pouze určení toho, že zásah byl nezákonný, vyšel soud podle § 87 odst. 1 část věty za středníkem s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.
10. Soud v dané věci rozhodl bez jednání, jelikož žalobkyně výslovně sdělily, že souhlasí s rozhodnutím věci bez nařízení jednání, a žalovaná s rozhodnutím věci bez jednání nevyjádřila nesouhlas.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

11. Soud při posouzení věci vyšel z následující právní úpravy:

- Podle § 67 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“) orgán ochrany veřejného zdraví příslušný podle místa výskytu infekčního onemocnění rozhodne o druhu a způsobu provedení protiepidemických opatření v ohnisku nákazy. Odvolání nemá odkladný účinek.

12. Soud o podané žalobě uvážil následovně:

13. Podstata žalobkyněmi tvrzeného nezákonného zásahu žalované spočívá ve skutečnosti, že žalovaná o protiepidemickém opatření dle zákona o ochraně veřejného zdraví, konkrétně o karanténě žalobkyně a) a povinnosti podrobit se PCR testu nevydala písemné rozhodnutí, když pouze o této skutečnosti žalobkyni b) telefonicky vyrozuměla.
14. Otázkou, zda je v případě ukládání některého z protiepidemických opatření dle zákona o ochraně veřejného zdraví nutno vydat rozhodnutí ve smyslu zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), se zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 8. 2021, č. j. 10 As 229/2021-31. V uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajská hygienická stanice musí o protiepidemických opatřeních podle § 64 zákona o ochraně veřejného zdraví rozhodnout dle § 67 správního řádu. Zejména pak tato opatření (např. karanténa) nelze stanovit jen telefonicky.
15. V projednávaném případě soud dospěl k závěru, že žalobkyni a) byla karanténa a povinnost podrobit se PCR testu nařízena telefonicky. Tato skutečnost vyplývá z obsahu správního spisu předloženého žalovanou, konkrétně ze záznamu telefonického hovoru žalované se žalobkyní b) ze dne 13. 12. 2021 a rovněž i z písemného záznamu tohoto hovoru. Z těchto podkladů je bez jakýchkoliv pochyb zřejmé, že karanténa byla žalobkyni a) nařízena v době od 8. 12. 2021 do 22. 12. 2021, přičemž karanténa jí mohla být ukončena po 7 dnech v případě negativního testu. Vyznění uvedeného telefonického záznamu a obsah sdělovaných informací nepřipouští jakýchkoliv pochyb o účelu tohoto telefonátu. Skutečnost, že žalobkyni a) byla nařízena karanténa a podrobení se PCR testu telefonicky pak žalovaná ve vyjádření k podané žalobě nečinila spornou.
16. Za uvedeného stavu věci soud nemá žádný důvod odchýlit se od závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2021, č. j. 10 As 229/2021-31. Pokud žalovaná, jako orgán ochrany veřejného zdraví, vrchnostensky sdělila žalobkyni b), že žalobkyně a) je v karanténě a musí se podrobit PCR testu, aniž by podle § 67 zákona o ochraně veřejného zdraví vydala rozhodnutí, dopustila se nezákonného jednání.
17. Dále se soud zabýval otázkou, zda výše popsany nezákonný zásah žalované představoval přímý zásah do práv obou žalobkyň.
18. Dle názoru soudu není sporu o tom, že sdělení žalované směřovalo vůči žalobkyni a). Žalovaná se tak nezákonného zásahu dopustila vůči žalobkyni a). Z uvedeného důvodu soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozhodnutí.
19. Pokud jde o zásah do práv žalobkyně b), soud uvádí, že žalobkyně b) v podané žalobě tvrdila přímý zásah do svých práv. Z uvedeného důvodu soud žalobkyni přiznal podle § 82 a násl. s. ř. s. aktivní žalobní legitimaci s tím, že otázka, zda skutečně došlo k zásahu do jejích práv, je otázkou důvodnosti podané žaloby. Dle názoru soudu pak zásah do práv žalobkyně b) byl v daném případě toliko zprostředkovaným, neboť byl vyvolán skutečností, že žalobkyně b) je matkou žalobkyně a). Ostatně z uvedeného důvodu

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

žalovaná jednala s žalobkyní b). Vůči žalobkyni b) se tak nejednalo o přímý zásah do jejích veřejných subjektivních práv tak, jak vyžaduje § 82 s. ř. s. a jak jej chápe judikatura Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 17. 3. 2005, č. j. 1 Aps 10/2012-20). Za uvedeného stavu věci soudu nezbylo než žalobu vůči žalobkyni b) zamítnout. Pro úplnost soud uvádí, že rovněž v případě rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 4. 2021, č. j. 30 A 177/2020-102, který předcházel žalobkyněmi opakovaně poukazovanému rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2021, č. j. 10 As 229/2021-31, byla žaloba zákonného zástupce žalobce zamítnuta. Odkaz žalobkyně b) na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2021, č. j. 9 As 264/2020-51, pak neshledal soud relevantní, neboť v tomto případě bylo toliko shledáno, že zakáže-li vláda krizovým opatřením vydaným podle zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, osobní přítomnost žáků na vzdělávání v základní škole, nelze pro účely řízení o zásahové žalobě považovat za původce zásahu spočívajícího v neumožnění prezenční výuky základní školu (§ 83 s. ř. s.). Žaloba žalobců tak byla v tomto případě odmítnuta.

20. K obraně žalované, která namítala, že v projednávaném případě nejsou splněny podmínky nezákonného zásahu podle § 82 a násl. s. ř. s., soud uvádí, že za rozhodný pro posouzení věci považoval obsah zvukového záznamu telefonického hovoru mezi žalovanou a žalobkyní b) a písemný záznam o hovoru. Z obsahu telefonického hovoru a písemného záznamu o hovoru jednoznačně vyplývá, že žalovaná nařídila žalobkyni a) karanténu a povinnost podrobit se PCR testu. Jinými slovy obsah zvukového záznamu a písemného záznamu o hovoru dokládá, že sdělení žalované bylo vůči žalobkyni a) autoritativní, když nepřipouštělo jinou možnost chování než podrobit se nařízeným povinnostem (karanténě a PCR testu). To ostatně žalobkyně a) udělala. Ze spisového materiálu předloženého žalovaným pak nikterak nevyplývá, že by v projednávané věci bylo žalovanou učiněno jakékoliv rozhodnutí ve smyslu § 67 správního řádu, a to vzhledem k absolutnímu nedostatku formy, jakou byla žalobkyně b) informována o nařízení karantény žalobkyně a). Stejně tak ze spisového materiálu neplyne, že by žalovaná takové rozhodnutí hodlala v budoucnu písemně vyhotovit. Za uvedeného stavu věci nemůže odkaz žalované na její povinnost vydat rozhodnutí, respektive tvrzení, že nevyhotovení písemného rozhodnutí nemá za následek neexistenci nebo nicotnost tohoto rozhodnutí, ve věci obstát.
21. K odkazu žalované na situaci v prosinci 2021 soud uvádí, že si je vědom, že výše pospané jednání, ve kterém soud shledal nezákonný zásah, bylo vyvoláno objektivními skutečnostmi, na které zákonná úprava v rozhodné době neuměla adekvátním způsobem reagovat. Tato skutečnost však nic nemůže změnit na nezákonném jednání žalované. Soud toliko připomíná, že možnost uložit karanténní opatření či nařídit izolaci i jiným způsobem než formou správního rozhodnutí byla zavedena až novelou pandemického zákona (zákon č. 39/2022 Sb.), která nabyla účinnosti dne 26. 2. 2022, tj. po vytýkaném nezákonném zásahu. Soud však v případě deklaratorní zásahové žaloby je povinen vycházet ze skutkového a právního stavu, který tu by v době zásahu (viz § 87 odst. 1 s. ř. s.). Jinými slovy novela pandemického zákona nemá vliv na posouzení této věci.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

22. Na základě výše uvedeného dospěl soud k závěru, že žaloba žalobkyně a) je důvodná, proto konstatoval, že se žalovaná vůči žalobkyni a) dopustila nezákonného zásahu (§ 87 odst. 2 s. ř. s.). Žalobu žalobkyně b) soud zamítl jako nedůvodnou podle § 87 odst. 3 s. ř. s.
23. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

24. Jelikož byla žalobkyně a) ve věci zcela úspěšná, uložil soud žalované povinnost zaplatit jí náhradu nákladů řízení. Náklady žalobkyně a) představují zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč a náklady na zastoupení advokátem, kterému náleží odměna stanovená dle § 6 odst. 1, § 7 bod 5. a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“), ve výši 3 100 Kč a paušální náhrada hotových výdajů stanovená dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý ze dvou úkonů právní služby (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání nebo návrh ve věci samé – žaloba) a náhrada za daň z přidané hodnoty v sazbě 21 % ve výši 1 428 Kč. Soud nepřiznal žalobkyni a) náhradu za repliku ze dne 17. 5. 2022, neboť soud po žalobkyni toto vyjádření nevyžadoval a současně tato replika nepřináší pro posouzení věci žádné nové skutečnosti. Celková výše nákladů, které žalobkyni a) v tomto řízení vznikly, činí 10 228 Kč. Soud proto uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni a) náhradu nákladů řízení v této výši, a to ve stanovené lhůtě do rukou právní zástupkyně žalobkyně JUDr. Lucie Strakové, advokátky.
25. Žalobkyně b) ve věci úspěšná nebyla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.
26. Žalované, které by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení v řízení o žalobě žalobkyně b) právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí nad rámec běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 20. října 2022

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.

Mgr. Milan Tauber v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. H.